

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ไว้ดังนี้

n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
SD	แทน คะแนนเฉลี่ย
df	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง (Mean Square)
SS	แทน ค่าผลบวกกำลังสองของคะแนนเบี่ยงเบน (Sum of Square)
t	แทน ค่าที่ใช้ในการทดสอบที (t-distribution)
F	แทน ค่าที่ใช้ในการทดสอบเอฟ (F-distribution)
p	แทน ค่าความน่าจะเป็น
$*$	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน โดยเรียงลำดับตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก ด้านกายภาพ/ สภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต ด้านการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายด้าน

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก จำแนกตามสถานภาพในการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัญหาดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก
ด้านกายภาพ/ สภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต ด้านการเรียนการสอน
ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายด้าน ผลปรากฏ
ดังตาราง 2-8

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัญหาการดำเนินงาน
โรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียน	(n=290)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านกายภาพ/ สภาพแวดล้อม	2.74	0.82	ปานกลาง	3
2. ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต	2.66	0.97	ปานกลาง	5
3. ด้านการเรียนการสอน	2.90	0.80	ปานกลาง	1
4. ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์	2.70	1.08	ปานกลาง	4
5. ด้านการบริหารจัดการ	2.77	1.08	ปานกลาง	2
รวม	2.75	0.91	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง
เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ
ด้านกายภาพ/ สภาพแวดล้อม ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ และด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ความเพียงพอมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัญหาการดำเนินงาน
โรงเรียนวิสุทธิพรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกายภาพ/ สภาพแวดล้อม

ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียน	(n=290)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
1. การมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียน ในการจัดอาคารสถานที่	2.71	1.19	ปานกลาง	8
2. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ ดูแลอาคารสถานที่	2.92	1.18	ปานกลาง	2
3. ความพอเพียงของอาคารสถานที่	3.11	1.19	ปานกลาง	1
4. การจัดสวนพืชรพรรณเพื่อส่งเสริม ด้านคุณธรรมจริยธรรม	2.91	1.02	ปานกลาง	3
5. การประดิษฐ์งานพระพุทธรูปประจำโรงเรียน และประจำห้องเรียนเหมาะสม	2.69	1.32	ปานกลาง	11
6. การจัดกิจกรรมเปิดเพลงกระจายเสียง ที่ส่งเสริมสมาธิประเทืองปัญญา	2.52	0.99	ปานกลาง	16
7. การจัดสภาพโรงเรียนสะอาดปลอดภัย สงบ ร่มรื่น เรียบง่าย ใกล้ชิดธรรมชาติ	2.70	1.29	ปานกลาง	9
8. การจัดสภาพบริเวณโรงเรียนปราศจาก สิ่งเสพติด อบายมุข สิ่งมอมเมาทุกชนิด	2.72	1.50	ปานกลาง	7
9. การจัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	2.69	1.10	ปานกลาง	10
10. การคิดป้ายนิเทศ ป้ายคติธรรม คำขวัญ คุณธรรมจริยธรรม โดยทั่วไปในบริเวณโรงเรียน	2.55	1.08	ปานกลาง	15
11. ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสม	2.66	1.29	ปานกลาง	12
12. การจัดสภาพแวดล้อมในบริเวณโรงอาหาร	2.77	1.12	ปานกลาง	6
13. ความสะอาดของห้องน้ำ-ห้องส้วม	2.80	1.11	ปานกลาง	5
14. ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งของห้องสมุด	2.81	1.16	ปานกลาง	4
15. ความสะอาดของโรงอาหาร	2.63	1.06	ปานกลาง	14
16. การถ่ายเทของอากาศภายในห้องเรียน	2.64	1.31	ปานกลาง	13
รวม	2.74	0.82	ปานกลาง	

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก ด้านกายภาพ / สภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความพอเพียงของอาคารสถานที่ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ดูแลอาคารสถานที่ และการจัดสวนพุทธธรรม เพื่อส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม สำหรับคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ คือ ความสะอาดของโรงอาหาร การติดป้ายนิเทศ ป้ายคติธรรม คำขวัญคุณธรรมจริยธรรม โดยทั่วไปในบริเวณโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ การจัดกิจกรรมเปิดเพลงกระจายเสียงที่ส่งเสริมสมาธิประเทืองปัญญา

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต

ปัญหาการดำเนินงาน โรงเรียน	(n=290)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมแสดงตนเป็นพุทธามกะ	2.61	1.14	ปานกลาง	9
2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตรเพื่อฝึกฝนอบรมให้เกิดการกิน อยู่ ดี พึ่งเป็น ตามหลักไตรสิกขา	2.73	1.07	ปานกลาง	2
3. การจัดกิจกรรมประกวดมารยาทชาวพุทธ	2.67	0.98	ปานกลาง	5
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ทำความดี	2.66	1.20	ปานกลาง	7
5. การจัดกิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ของโรงเรียน	2.52	1.50	ปานกลาง	12
6. การจัดกิจกรรมด้านนันทนาการของโรงเรียน	2.55	1.17	ปานกลาง	11
7. การจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	2.60	1.39	ปานกลาง	10
8. การจัดกิจกรรมต้นไม้พูดได้ ที่เน้นคติธรรม	2.67	1.08	ปานกลาง	6
9. ความมีอิสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียน	2.81	1.14	ปานกลาง	1
10. การได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา	2.70	1.13	ปานกลาง	3
11. การให้ความร่วมมือของครูที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรม	2.69	1.18	ปานกลาง	4
12. กิจกรรมจัดนิทรรศการผลงานทางพระพุทธศาสนา	2.65	1.02	ปานกลาง	8
รวม	2.66	1.00	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความมีอิสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตรเพื่อฝึกฝนอบรมให้เกิดการกิน อยู่ ๑ ฟังเป็น ตามหลักไตรสิกขา และการได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรม ทางพระพุทธศาสนา สำหรับคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ คือ การจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การจัดกิจกรรมด้านนันทนาการของโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ การจัดกิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ของโรงเรียน

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก ด้านการเรียนการสอน

ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียน	(n=290)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
1. การจัดหลักสูตรสถานศึกษา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการ จัดการเรียนรู้ ที่บูรณาการพุทธธรรม ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	2.90	1.05	ปานกลาง	12
2. การส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน ได้ตรงกับจุดหมาย ของหลักสูตร	2.98	1.07	ปานกลาง	4
3. การประสานความร่วมมือกับวัด คณะสงฆ์ ในการจัดการเรียนรู้ ทั้งสาระพระพุทธศาสนา และสาระอื่น ๆ	2.76	1.19	ปานกลาง	17
4. การอบรมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้อง กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	2.90	1.04	ปานกลาง	11
5. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	2.91	1.03	ปานกลาง	10
6. ความร่วมมือระหว่างบุคลากรในโรงเรียน กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	2.83	1.09	ปานกลาง	16

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียน	(n=290)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
7. การจัดบรรยากาศในโรงเรียน ให้เหมาะสม กับสภาพการจัดการเรียนการสอน	2.71	1.15	ปานกลาง	18
8. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ	2.92	1.14	ปานกลาง	9
9. การจัดมุมหนังสือหรือห้องสมุด เพื่อส่งเสริม นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง	2.86	1.12	ปานกลาง	14
10. การจัดกิจกรรมบริหารจัดการจัดเจริญปัญญา ทั้งในการเรียนการสอน และในกิจกรรม การดำรงชีวิตประจำวัน	2.83	0.97	ปานกลาง	15
11. การส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมมาเป็นฐาน ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา	2.98	0.88	ปานกลาง	2
12. การใช้สื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใฝ่รู้ และแสวงหาความรู้ ด้วยตนเองอยู่เสมอ	2.95	0.92	ปานกลาง	6
13. การนำเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ มาใช้ ในการจัดการเรียนการสอน	3.00	0.92	ปานกลาง	1
14. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ หลักพุทธธรรมเป็นฐาน	2.86	0.89	ปานกลาง	13
15. การส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ในการจัดการเรียนการสอน	2.93	0.91	ปานกลาง	8
16. การนำครูไปศึกษาดูงานโรงเรียน ที่จัดการศึกษาดีเด่น	2.98	0.93	ปานกลาง	3
17. การนำผลวิจัยมาปรับปรุงการเรียนการสอน	2.96	0.93	ปานกลาง	5
18. มีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง ด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย ครอบคลุมตามหลักทฤษฎี 4 (กาย คือ สมมติ ปัญญา) โดยมีจุดเน้น เพื่อพัฒนานักเรียนต่อเนื่อง	2.94	0.90	ปานกลาง	7
รวม	2.90	0.80	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก ด้านการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การนำเทคนิควิธีการ สอนใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมให้มีการนำ หลักธรรมมาเป็นฐานในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา และการนำครู ไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการศึกษา สำหรับคะแนนเฉลี่ย ต่ำสุด 3 อันดับ คือ ความร่วมมือระหว่างบุคลากรใน โรงเรียนกับ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การประสานความร่วมมือกับวัดคณะสงฆ์ ในการจัดการเรียนรู้ ทั้งสภระพระพุทธรศาสนาและสภระอื่น ๆ และอันดับสุดท้าย คือ การจัดบรรยากาศในโรงเรียน ให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัญหาการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์

ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียน	(n=290)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
1. การส่งเสริมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร อ่อนน้อมถ่อมตน เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีเมตตาต่อกัน ทั้งครูต่อนักเรียน ครูต่อครู นักเรียนต่อนักเรียน และครูต่อผู้ปกครอง	2.77	1.11	ปานกลาง	4
2. การแสดงความเคารพต่อครูทั้งค่อนหน้าและกลับหลัง	2.79	1.07	ปานกลาง	2
3. ความเป็นมิตรภาพที่ดีต่อเพื่อนนักเรียนด้วยกัน	2.76	1.08	ปานกลาง	5
4. การส่งเสริมบรรยากาศใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่สร้างสรรค์	2.90	1.04	ปานกลาง	1
5. ความพร้อมเพรียงของนักเรียนในการร่วมกิจกรรม ของโรงเรียน	2.67	1.14	ปานกลาง	7
6. การส่งเสริมบุคลากรและนักเรียน ให้ปฏิบัติตน เป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้อื่น	2.74	1.16	ปานกลาง	6
7. การแสดงความเคารพต่อพระสงฆ์อย่างถูกต้อง	2.65	1.26	ปานกลาง	9
8. การส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ	2.67	1.43	ปานกลาง	8
9. การนิมนต์พระสงฆ์มาบรรยายธรรมในวันสำคัญ	2.61	1.20	ปานกลาง	11
10. การส่งเสริมให้ครู ได้ปฏิบัติธรรมในโอกาสสำคัญ	2.78	1.20	ปานกลาง	3

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียน	(n=290)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
11. ครูและบุคลากรอื่น ๆ ภายในโรงเรียนมีความ สามัคคี	2.63	1.32	ปานกลาง	10
12. มีการจัดกิจกรรมด้านพระพุทธศาสนาอยู่เสมอ	2.59	1.33	ปานกลาง	13
13. ครูเป็นแบบอย่างชาวพุทธที่ดีให้กับนักเรียน	2.61	1.32	ปานกลาง	12
รวม	2.70	1.08	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การส่งเสริมบรรยากาศใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่สร้างสรรค์ การแสดงความเคารพต่อครูทั้งต่อหน้า และ ถิ่นหลัง และการส่งเสริมให้ครูได้ปฏิบัติธรรมในโอกาสสำคัญ สำหรับคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ คือ การนิมนต์พระสงฆ์มาบรรยายธรรมในวันสำคัญ ครูเป็นแบบอย่างชาวพุทธที่ดีให้กับนักเรียน และ อันดับสุดท้าย คือ มีการจัดกิจกรรมด้านพระพุทธศาสนาอยู่เสมอ

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัญหาการดำเนินงาน
โรงเรียนวิถีพุทธ ในภาคตะวันออก ด้านการบริหารจัดการ

ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียน	(n=290)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
1. การหาที่ปรึกษา โดยเฉพาะที่ปรึกษาที่เป็น กัลยาณมิตร	2.76	1.13	ปานกลาง	9
2. ผู้บริหารและคณะครูมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายของโรงเรียน	2.71	1.33	ปานกลาง	13
3. จัดแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติเพื่อการบริหารงาน ของโรงเรียน	2.75	1.32	ปานกลาง	10
4. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น ของโรงเรียน	2.78	1.21	ปานกลาง	8

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียน	(n=290)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
5. ปลุกฝังศรัทธาสร้างเสริมปัญญาในพระพุทธศาสนา ให้เกิดขึ้น กับบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง	2.80	1.18	ปานกลาง	6
6. จัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานภายในโรงเรียน อย่างชัดเจน	2.60	1.31	ปานกลาง	17
7. การจัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ระหว่างบุคลากร	2.71	1.15	ปานกลาง	12
8. การให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองวัด และชุมชน เพื่อพัฒนาผู้เรียนและชุมชน	2.75	1.32	ปานกลาง	11
9. การบริหารงานของผู้บริหารงานโรงเรียน เป็นที่ยอมรับของ ชุมชน และชุมชนสามารถ ตรวจสอบการทำงานของโรงเรียนได้	2.62	1.29	ปานกลาง	16
10. การเตรียมบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียนและชุมชน ที่ตระหนักในการพัฒนา โรงเรียน	2.80	1.23	ปานกลาง	7
11. การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และความก้าวหน้า เช่น ให้เข้าอบรมสัมมนา การลาศึกษาต่อ เป็นต้น	2.70	1.31	ปานกลาง	14
12. การจัดทำระบบสารสนเทศ มีความเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการบริหารงานโรงเรียน	2.92	1.11	ปานกลาง	3
13. จัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการบริหาร งานโรงเรียน	3.09	1.17	ปานกลาง	1
14. จัดแบ่งส่วนการบริหารงานโรงเรียนอย่างเหมาะสม และมีความเป็นระบบ	2.80	1.17	ปานกลาง	5
15. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศในการบริหาร และ การจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับองค์กร ทุกระดับ	2.95	1.06	ปานกลาง	2

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียน	(n=290)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
16. การปฏิบัติตนและการบริหารงานของผู้บริหาร				
โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายในโรงเรียน	2.66	1.23	ปานกลาง	15
17. การติดตามและประเมินผลคุณภาพการบริหาร				
จัดการของโรงเรียน	2.81	1.11	ปานกลาง	4
รวม	2.77	1.08	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ จัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการบริหารงานโรงเรียน การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารและการจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับองค์กรทุกระดับ และการจัดทำระบบสารสนเทศ มีความเป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการบริหารงานโรงเรียน สำหรับคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ คือ การปฏิบัติตนและการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายในโรงเรียน การบริหารงานของผู้บริหารงานโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน และชุมชนสามารถตรวจสอบการทำงานของโรงเรียนได้ และอันดับสุดท้าย คือ จัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน

ตารางที่ 8 คะแนนเฉลี่ย ความถี่ของปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิสุทธิพรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนตามขนาดของโรงเรียน

ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน									
	โรงเรียนขนาดเล็ก (n=43)					โรงเรียนขนาดกลาง (n=178)				
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD
1. ด้านกายภาพ/สภาพแวดล้อม	2.78	0.92	ปานกลาง	3	2.67	0.81	ปานกลาง	2	2.67	0.75
2. ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต	2.61	0.96	ปานกลาง	5	2.58	0.98	ปานกลาง	5	2.62	1.00
3. ด้านการเรียนรู้การสอน	2.94	0.80	ปานกลาง	1	2.84	0.82	ปานกลาง	1	2.85	0.82
4. ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์	2.70	1.13	ปานกลาง	4	2.62	1.06	ปานกลาง	3	2.59	1.06
5. ด้านการบริหารจัดการ	2.85	1.08	ปานกลาง	2	2.62	1.07	ปานกลาง	4	2.76	1.08
รวม	2.74	0.92	ปานกลาง		2.64	0.93	ปานกลาง		2.70	0.88

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิสุทธิพรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โรงเรียนโดยรวมน้อยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้การสอน ด้านการบริหารจัดการ ด้านกายภาพ/ สภาพแวดล้อม ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต

สำหรับปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก โรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหาในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านกายภาพ/ สภาพแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการ ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต

สำหรับปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก โรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ ด้านกายภาพ/ สภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก
 จำแนกตามสถานภาพในการดำรงตำแหน่ง วุฒิการศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test) และ
 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)
 ดังตาราง 9-11

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก โดยรวมและรายด้าน
 จำแนกตามสถานภาพในการดำรงตำแหน่ง

ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียน	ผู้บริหาร (n=111)		ผู้ช่วยผู้บริหาร ฯ (n=179)		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านกายภาพ/สภาพแวดล้อม	2.60	0.80	2.74	0.83	-1.24	.361
2. ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต	2.54	0.96	2.64	1.02	-.70	.120
3. ด้านการเรียนการสอน	2.80	0.83	2.92	0.83	-1.10	.336
4. ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์	2.55	1.03	2.71	1.12	-1.12	.249
5. ด้านการบริหารจัดการ	2.60	1.03	2.79	1.12	-1.30	.182
รวม	2.57	0.89	2.77	0.95	-1.50	.173

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก จำแนกตาม
 สถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณา
 รายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก แตกต่างกันอย่าง
 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์หาความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงาน
โรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม
ขนาดของโรงเรียน

ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านกายภาพ/ สภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.39	0.19	0.29	.746
	ภายในกลุ่ม	234	153.92	0.66		
	รวม	236	154.31			
2. ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	2	0.08	0.04	0.05	.955
	ภายในกลุ่ม	239	231.64	0.97		
	รวม	241	231.73			
3. ด้านการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.36	0.18	0.26	.768
	ภายในกลุ่ม	236	158.37	0.67		
	รวม	238	158.72			
4. ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.28	0.14	0.12	.884
	ภายในกลุ่ม	241	276.83	1.15		
	รวม	243	277.12			
5. ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.08	1.04	0.91	.405
	ภายในกลุ่ม	246	282.44	1.15		
	รวม	248	284.53			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.32	0.16	0.19	.825
	ภายในกลุ่ม	216	180.80	0.84		
	รวม	218	181.11			

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ปัญหาการดำเนินงาน โรงเรียน	ปริญญาตรี (n=194)		สูงกว่าปริญญาตรี (n=96)		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านกายภาพ/ สภาพแวดล้อม	2.73	0.85	2.64	0.75	0.86	.079
2. ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต	2.63	0.98	2.54	1.00	0.86	.967
3. ด้านการเรียนการสอน	2.86	0.83	2.84	0.81	0.14	.707
4. ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์	2.63	1.10	2.58	1.04	0.36	.577
5. ด้านการบริหารจัดการ	2.72	1.06	2.64	1.10	0.53	.585
รวม	2.70	0.93	2.63	0.90	0.61	.735

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก
จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณา
รายด้าน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก
ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 รูป/คน ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนา
การดำเนินงาน ในแต่ละด้านดังนี้

ตารางที่ 12 แสดงความถี่และร้อยละของแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ
ในภาคตะวันออกตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก ด้านกายภาพ/ สภาพแวดล้อม

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน	f	%
ด้านกายภาพ/ สภาพแวดล้อม		
1. ความพอเพียงของอาคารสถานที่	15	100
1.1 ควรจัดกิจกรรมให้เด็กนักเรียนไปศึกษาเรียนรู้ ภูมิทัศน์ธรรม ที่วัด เช่น นั่งสมาธิ เดินจงกรม ในอุโบสถ ศาลาการเปรียญ.....	6	40
1.2 ผู้บริหารครูและนักเรียนควรร่วมมือร่วมใจกัน จัดสวนพุทธธรรม ในบริเวณโรงเรียน	4	26.7
1.3 ครูและนักเรียนร่วมมือกันจัดสภาพห้องเรียนให้เป็นห้องพุทธธรรม โดยการใช้สื่อนวัตกรรมใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้	5	33.3
2. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ดูแลอาคารสถานที่	16	100
2.1 สร้างจิตสำนึกให้เด็กนักเรียนมีความรับผิดชอบหน้าที่ ในโรงเรียน.....	6	37.5
2.2 ควรจัดให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียน ไปอบรมศึกษาดูงาน ในโรงเรียนต้นแบบ.....	5	31.3
2.3 เน้นความพร้อมที่ครูและนักเรียน จะต้องร่วมมือกันในการพัฒนา ดำเนินการให้ทุกคนรับผิดชอบและคิดว่าเขาคือส่วนหนึ่งขององค์กร และรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมเหมือนของตนเอง.....	5	31.3
3. การจัดสวนพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม	11	100
3.1 ควรสอดแทรกหลักพุทธธรรม ควบคู่กับการเรียนตามธรรมชาติ.....	5	45.5
3.2 ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ควรร่วมมือ กันจัดสวนพุทธธรรม โดยการทำ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า มาจัดเป็นปณิธาน ที่เป็นหลักปรัชญาที่ควรรู้.....	6	54.5

จากตารางที่ 12 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านกายภาพ/สภาพแวดล้อม ในเรื่องความพอเพียงของอาคารสถานที่ ได้แก่ ควรจัดกิจกรรมให้เด็กนักเรียนไปศึกษาเรียนรู้ ภูมิทัศน์ธรรมชาติ เช่น นั่งสมาธิ เดินจงกรม ในอุโบสถ ศาลาการเปรียญ เป็นต้น ในเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ดูแลอาคารสถานที่ ได้แก่ สร้างจิตสำนึกให้เด็กนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียน ในเรื่องการจัดสวนพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ควรร่วมมือกันจัดสวนพุทธธรรม โดยการนำคำตั้งสอนของ พระพุทธเจ้า มาจัดเป็นป้ายนิเทศ ที่เป็นหลักปรัชญาที่ควรรู้

ตารางที่ 13 แสดงความถี่และร้อยละของแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน		f	%
ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต			
1. ความมีอิสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียน		11	100
1.1 ผู้บริหารและครู ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเกิด ความสนใจ โดยใช้เทคนิควิธีการใหม่ๆ เพื่อให้เด็กนักเรียน เรียนรู้ และจดจำได้ง่าย.....		6	54.5
1.2 ควรเผยแพร่แผนงานโครงการให้บุคลากรทุกฝ่ายมีความรู้ ความเข้าใจตรงกัน จะได้เป็นแนวเดียวกัน.....		5	45.5
2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตรเพื่อฝึกฝนอบรมให้เกิดการกิน อยู่ จู ฟังเป็น ตามหลักไตรสิกขา		16	100
2.1 มีการจัดกิจกรรมให้เด็กเข้าค่ายพุทธบุตร โดยให้มีการจัดเข้าค่ายที่วัด โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัยสงฆ์แล้วแต่ความเหมาะสม.....		6	37.5
2.2 การให้คำแนะนำ แนะนำต้องสม่ำเสมอ การส่งเสริมกิจกรรมหลากหลาย การสอดคล้องดูแลในความประพฤติ การให้ความรักความอบอุ่นที่พึงมี แก่นักเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ.....		5	31.3
2.3 ความเข้าใจในสภาพและศักยภาพของตนเอง การเอาใจใส่ ดูแล ความมีน้ำใจของครูจะช่วยเหลือได้ดี		5	31.3

ตารางที่ 13 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน	f	%
3. การได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา	15	100
3.1 ควรจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนานำร่อง แล้วติดตามผล ประเมินผล ว่าผลออกมาในทิศทางใด ถ้าผลออกมาดี ควรจัดกิจกรรมให้ต่อเนื่อง ถ้าผลออกมาไม่ดี ควรปรับปรุงแก้ไข ส่วนที่บกพร่อง.....	6	40
3.2 ควรจัดการบริการแนะแนวแก่เด็กนักเรียนเพิ่มเติมมาก กว่าเดิม เพื่อช่วยให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหานักเรียน.....	4	26.7
3.3 เป็นการจัดกิจกรรมให้เด็กนักเรียน คิดสร้างสรรค์กิจกรรมของตัวเอง โดยมีครูผู้ปกครองเป็นผู้สนับสนุนในด้านต่าง ๆ	5	33.3

จากตารางที่ 13 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต ในเรื่องความมีอิสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียน ได้แก่ผู้บริหารและครู ควรจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ โดยใช้เทคนิควิธีการใหม่ ๆ เพื่อให้เด็กนักเรียนเรียนรู้ และจดจำ ได้ง่าย ในเรื่องส่งเสริมการจัดกิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตรเพื่อฝึกฝนอบรมให้เกิดการกิน อยู่ ดู ฟังเป็น ตามหลักไตรสิกขา ได้แก่มีการจัดกิจกรรมให้เด็กเข้าค่ายพุทธบุตร โดยให้มีการจัดเข้าค่าย ที่วัด โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัยสงฆ์แล้วแต่ความเหมาะสม ในเรื่องการได้รับประโยชน์จากการ จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ควรจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนานำร่อง แล้วติดตามผล ประเมินผล ว่าผลออกมาในทิศทางใด ถ้าผลออกมาดี ควรจัดกิจกรรมให้ต่อเนื่อง ถ้าผลออกมาไม่ดี ควรปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง

ตารางที่ 14 แสดงความถี่และร้อยละของแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการเรียนการสอน

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน	f	%
ด้านการเรียนการสอน		
1. การนำเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	11	100
1.1 สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนกับแบบวัดผล ควรมีความสัมพันธ์กัน เช่น ปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเป็นแบบบูรณาการ แต่แบบวัดผล สัมฤทธิ์ผลทางกายยังใช้ระบบท่องจำ ซึ่งขัดกับการเรียนการสอนที่เน้น การลงมือปฏิบัติ แล้วผลสัมฤทธิ์ที่ได้ ย่อมไม่เป็นไปตามสภาพจริง.....	5	45.5
1.2 ครูผู้สอนเป็นตัวอย่างที่สำคัญ และต้องปฏิบัติให้นักเรียนเห็น เป็นรูปธรรม ฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จริง และสร้างกรณีศึกษา ขึ้นมาให้ได้แก่นักเรียนได้ตัดสินใจในการแก้ปัญหาที่..... ด้วยตนเองและกลุ่ม.....	6	54.5
2. การส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมมาเป็นฐาน ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา	16	100
2.1 ครูต้องตระหนักในบทบาท และหน้าที่ของครู ศิษย์หลักควรปรับเปลี่ยน พฤติกรรมในการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กมีความรู้ อย่างมีความสุข.....	6	37.5
2.2 ผู้บริหารและครูต้องคำนึงถึงหลักความจริง ความเป็นไปได้ และดำเนินไปในทางเดียวกันกับสังคมปัจจุบัน.....	5	31.3
2.3 ควรส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และให้เด็กนักเรียนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล เพื่อที่จะปรับปรุงตัวเองให้มากกว่านี้.....	5	31.3

ตารางที่ 14 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน	f	%
3. การนำครูไปศึกษาดูงานโรงเรียน ที่จัดการศึกษาคีเด่น	13	100
3.1 ควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้ และประสบการณ์ ในการบริหาร โรงเรียนวิถีพุทธที่เป็น โรงเรียนต้นแบบ มาให้ความรู้บุคลากร ในโรงเรียน ถ้าดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ แล้วเกิดปัญหา ควรจะจัดบุคลากรไปศึกษาดูงาน ในโรงเรียนต้นแบบ เพื่อเป็นการ ประหยัคงประมาณ	4	30.8
3.2 ควรจัดการบริการแนะแนวแก่เด็กนักเรียน เพิ่มเติมมากกว่าเดิม เพื่อช่วยให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหของเด็นักเรียน.....	5	38.5
3.3 ผู้บริหารและครู ควรรวมใจ รวมความคิด รวมพลัง งานก็จะพัฒนา ไปด้วยดี.....	4	30.8

จากตารางที่ 14 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการเรียนการสอนในเรื่อง การนำเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ครูผู้สอนเป็นตัวอย่าง ที่สำคัญ และต้องปฏิบัติให้นักเรียนเห็นเป็นรูปธรรม ฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จริง และสร้าง กระฉับขึ้นมาให้เด็กนักเรียนได้ตัดสินใจในการแก้ปัญหานั้นๆ ด้วยตนเอง และกลุ่ม ในเรื่องการส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมมาเป็นฐาน ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา ได้แก่ ครูต้องตระหนักในบทบาท และหน้าที่ของครู ศึกษาหลักสูตรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียน การสอน เพื่อให้เด็กมีความรู้ อย่างมีความสุข ในเรื่องการนำครูไปศึกษาดูงานโรงเรียน ที่จัดการ ศึกษาคีเด่น ได้แก่ ควรจัดการบริการแนะแนวแก่เด็กนักเรียน เพิ่มเติมมากกว่าเดิม เพื่อช่วยให้ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหของเด็นักเรียน

ตารางที่ 15 แสดงความดีและร้อยละของแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ
ในภาคตะวันออกตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออก ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน	f	%
ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์		
1. การส่งเสริมบรรยากาศใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่สร้างสรรค์	11	100
1.1 การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนที่มีบรรยากาศ น่าเรียนรู้.....	5	45.5
1.2 ใช้สื่อนวัตกรรมใหม่ๆ จัดสภาพโรงเรียน ห้องเรียนให้เหมาะสม และจัดการพัฒนาสถานที่ที่ดีขึ้น	6	54.5
2. การแสดงความเคารพต่อครูทั้งต่อหน้าและลับหลัง	11	100
2.1 ต้องปลูกจิตสำนึกของเด็กนักเรียน ให้เกิดความเคารพต่อครู	5	45.5
2.2 ครูควรเป็นต้นแบบในเรื่องจริยวัตรที่ดี และควรมีเมตตาต่อเด็ก มีคุณธรรมประจำใจอันประเสริฐ โดยการแสวงมาเป็นรูปธรรม ที่ชัดเจน	6	54.5
3. การส่งเสริมให้ครูได้ปฏิบัติธรรมในโอกาสสำคัญ	9	100
3.1 ผู้บริหารต้องปฏิบัติธรรมเป็นแบบอย่างและส่งเสริมให้ครู และเด็กนักเรียนได้ปฏิบัติธรรมในโอกาสสำคัญ	5	55.6
3.2 ควรนิมนต์พระที่มีความรู้ความสามารถ มาเป็นพระวิทยากรบรรยาย อบรมกับฆราวาสให้แก่ผู้บริหาร ครูและนักเรียน	4	44.4

จากตารางที่ 15 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์
ในเรื่องการส่งเสริมบรรยากาศใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่สร้างสรรค์ ได้แก่ใช้สื่อนวัตกรรมใหม่ๆ จัดสภาพ
โรงเรียน ห้องเรียนให้เหมาะสมและจัดการพัฒนาสถานที่ที่ดีขึ้น ในเรื่องการแสดงความเคารพต่อครู
ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ได้แก่ครูควรเป็นต้นแบบในเรื่องจริยวัตรที่ดี และควรมีเมตตาต่อเด็ก
มีคุณธรรมประจำใจอันประเสริฐ โดยการแสวงมาเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ในเรื่องการส่งเสริมให้ครู
ได้ปฏิบัติธรรมในโอกาสสำคัญ ได้แก่ผู้บริหารต้องปฏิบัติธรรมเป็นแบบอย่างและส่งเสริมให้ครูและ
เด็กนักเรียนได้ปฏิบัติธรรมในโอกาสสำคัญ

ตารางที่ 16 แสดงความถี่และร้อยละของแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนวิถีพุทธในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริหารจัดการ

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน	f	%
ด้านการบริหารจัดการ		
1. จัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการบริหารงานโรงเรียน	11	100
1.1 ผู้บริหารและครู ควรจัดการบริหารโรงเรียนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์	6	54.5
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ควรขอความอุปถัมภ์ ในการของบประมาณ จัดหาสื่อการเรียนการสอน จากวัด ชุมชน เป็นต้น.....	5	45.5
2. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศในการบริหาร และ การจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับองค์กรทุกระดับ	11	100
2.1 ควรให้ผู้บริหารและครู จัดทำข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ ให้เป็นระบบ	5	45.5
2.2 รัฐบาลควรส่งเสริมเครือข่ายระบบสารสนเทศ เพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลระหว่างกัน.....	6	54.5
3. การจัดทำระบบสารสนเทศ มีความเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการบริหารงานโรงเรียน	11	100
3.1 ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล รู้ว่าแหล่งข้อมูลอยู่ส่วนไหน และรัฐบาลต้องหาแหล่งข้อมูลเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนวิถีพุทธ	6	54.5
3.2 รัฐบาลควรจัดตั้งชมรมโรงเรียนวิถีพุทธ เพื่อเป็น ศูนย์กลาง ในการจัดกิจกรรม ถ้าจัดกิจกรรมได้ดีเด่น ควรโฆษณาเผยแพร่.....	5	45.5

จากตารางที่ 16 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการในเรื่องจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการบริหารงานโรงเรียนได้แก่ผู้บริหาร และครู ควรจัดการบริหารโรงเรียนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ในเรื่องการจัดทำข้อมูลสารสนเทศในการบริหาร และการจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับองค์กรทุกระดับ ได้แก่รัฐบาลควรส่งเสริมเครือข่ายระบบสารสนเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ในเรื่องการจัดทำระบบสารสนเทศ มีความเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการบริหารงานโรงเรียน

ได้แก่ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล รู้ว่าแหล่งข้อมูลอยู่ส่วนไหน และรัฐบาลต้องหาแหล่งข้อมูล
เป็นศูนย์กลางของโรงเรียนวิสุทธิพร

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University